

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
15 martie st. v.
27 martie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 11.

A N U L XXIII.

1887.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

GEORGE MOCSONYI DE FOEN.

George Mocsonyi de Foen.

Poftit de onorata Redacțiune a acestei foi, ca să-i scriu o schiță biografică asupra ilustrei persoane de acest nume, care cruda mörte o răpi dintre cei vii în ziua de 15/27 faur a. c. aruncând în doliu o familie numerosă și mii de amici și cunoscuți din toate clasele societății: bucuros me supun acestei sarcine, deși cu inima înfrântă de durere pentru această grea pierdere, care pentru mine și familia mea este ca a unui intim amic și generos binefăcător.

Despre originea sa, ilustra familie de Mocsonyi, și însemnătatea acesteia pentru români, considerând că în «Notițele biografice», ce la anul 1883, din însărcinarea Academiei române am compilat și publicat asupra vieții și activității decedatului la 1880 Andrei de Mocsonyi, am spus toate câte prin acte și tradițiuni familiari am putut elucubra, ajunge, cred, a aminti aici numai atâtă, că adormitul acum întru Domnul George de Mocsonyi, a fost al patrulea fiu al seniorului Ioane Mocsonyi de Foen și al soției sale Iuliana născută Panaiot.

Anul, ziua și locul nașcerii lui George Mocsonyi, chiar în familie, până acum, după trecerea sa din viață, au fost în incertitudine: ceea ce nu e de mirat, când vom ști, că părinților sei nu mai puțin ca 18 copii au fost născuți. Se credea pozitiv, că George ar fi fost născut în Foen la anul 1824: dar acum șcim pozitiv, că — locul nașcerii i-a fost Pesta, er ziua și anul 25 maiu 1823. — Matriculele dela biserică greco-română d'aici dovedesc acēsta în cel mai autentic mod.

George Mocsonyi, după ce a terminat clasele primare, gimnasiale, liceale și ale facultății de drepturi, a fost destinat de părintele seu, d'a rămâne lângă dēnsul, ajutător al seu în toate afacerile sale, cele atât de numeroase la o casă și economie atât de întinsă. După mörtea tată-seu la anul 1854 și a fratelui mai mare Petru, la 1859, cei trei frați Andrei, Anton, George și sora lor Catarina, împărțind între sine averea părintescă, lui i-a cădut în parte domeniile Vlaicoveț în comitatul Timișului și Birchiș în comitatul Carașului, precum și case în Budapesta și Timișora. El apoi tot în acel an a pășit în căsătorie cu Iliana de Somogyi, care printre nobleța unghurească din capitală considerată eră de cea mai frumoasă și cultă domnișoră. Din acēsta căsătorie s'au născut doue fete: Livia, măritată după contele Andrei de Bethlen, prefectul comitatului de Brașov și administrator al Sibiiului, și Georgina, încă acasă, bucuria, mândria și mângăierea părintelui ei — până la ultima sa respiraie. Ambele fiice și cu mama lor, moștenitōrele însemnatei averi remase; ambele crescute și instruite cu totă sollicitudinea unui părinte cugetător și iubitor.

Morbul, al cărui victimă devini George de Mocsonyi, se trăgea dintr'o recelă din tinerețe, care i-a produs o inflamațiune internă a peptului cu o tusa continuă, care ani de zile rămânend nebăgată în seamă, succesiv a atacat brochieta, încrustând'o până la plumăni și îngreuind funcțiunea inimii până la paralisie. A murit ca un filosof, noue săptămăni suferind procesul între viață și mörte, cu un stoicism admirabil.

În ce priveșce frumoșele însușiri, rarele virtuți, multele merite ale reposatului nostru ilustru bărbat, dl dr. Crăinicean din Iași, prin publicarea sa ce a făcut-o în acēsta foie, nr 9, «În memoria lui George Mocsonyi», m'a pus în posibilitatea d'a fi foarte scurt, mai adaugēnd întru completarea aceloră următōrele:

Un om mai acurat, mai exact, mai uman și moderat ca George Mocsonyi, abia este cugetabil. Așă

și numai așă pōte să fie adevēratul, sincerul bărbat al poporului. Afabil, discursiv, instructiv pentru oricine, pân' la cerșitor. Darnic, de multe-ori generos, dar pururea esaminând lipsa și controlând întrebuintărea rațională a darului. Ager certător al ușurinței, nestătorniciei, negriginței, dēnsul pururia gata eră, a iertă. De altă parte lăudă și remuneră seriositatea, soliditatea și diligența — ori unde le observă, dar deosebit la poporul nostru și între studenții noștri cei săraci.

Sacrificiile ce făcea prin ajutōre în bani, le făcea regulat în conțelegere cu frații și nepoții sei, și dl dr. Crăinicean de bună seamă amăgit a trebuit să fie prin formă și aparință, când a pronunțat, că — «ceiați membrii ai familiei Mocsoniane, din ceva cauză încetaseră d'a mai distribui stipendie, pe când singurul George — a continuat cu acēsta cheltuielă». Ajutōrele pentru studenții lipsiți de mijlōce, au început a se supedită dela 1860 și resp. 1862 regulat prin colectivitatea Mocsonyeșcilor — din an în an tot sporind sumele, până să ajungă la 10,000 fl. Dar acēsta espres numai până la creșcerea de fonduri stipendiarie, cari mai vortos pentru românii ortodocsi de loc nu esistau. În măsură deci, în care, anume dela 1865 încōce, adeca dela reinființarea mitropoliei otodocse române, asemenea fonduri se creau și inactivau, mijlōcele Mocsoniane succesiv se dau altor trebuințe naționali, mult mai simțite. Astfel s'a întēplat reducerea stipendiilor; de încetat inse n'au încetat nici dintr'o parte, ci reducēndu-se numărul lor, nu se mai administră colectiv. A fost un timp, când toate ajutōrele Mocsonyeșcilor pentru poporul român — puteau fi notate și considerate în public, și atunci chiar eu eram care le publicam regulat, și nimenui nu-i trecea prin minte a me întrebă: de ce o fac? Astăți — nime n'o cere; eră enșuș domni de Mocsonyi, pe cât depinde de ei, n'o permit, fiind-că n'o află de folos.

În acēsta familie pururia a tronat înțelepciunea, solidaritatea, armonia, dārnicia cu tactul cel mai corect. Fiecare membru al ei escelēză în aceste virtuți. George a fost în totă privința demn de familia sa și tradițiunile ei.

«Binecuvēntată și neperitōre să-i fie memoria!»

V. Babeș.

Uită tōte!

— D-rei B. B. —

A uită e o virtute

Și-o speranță 'n viitor.

N. Nicolescu.

Decă 'ncumetarea-mi orbă, șubreda-mi închipuire,
Intr'o clipă de 'ncercare dulce m'a ademenit,
Așă 'ncât eu care nu cred că esistă fericire,
M'am cređut că sânt în lume omul cel mai fericit.

Și decă prin mine ensumi, deși făr' a mea voință,
Socotitu-m'am destoinic singur ca să me desđic
Și s'ajung la incheierea, că din tōt' a mea credință
Cu temei și cu dreptate nu eră nimic, nimic.

O! a fost o nălucire, draga mea, o nălucire,
Aiurarea unui suflet totdeuna gânditor;
Suflet în care sânt sfınse visurile de iubire,
Patimile ardētōre și legēndele de-amor.

Da, a fost o amăgire, o nălucă trecētōre,
Fericirea ce 'ntr'o clipă fără șcirea ta mi-ai dat;
Și ca valurile mării sbuciumate, cālētōre,
Lângă stânca indoinței fericirea-mi s'a sfărmat.

Sfînsu-s'a fără speranță, fără nici o mîngăiere,
Visul meu cel depe urmă, visul meu nefericit,
Tot așa precum se sînge după lungi nopți de veghiere
Candela dela iconă in altarul prę sînțit.

Ș-au trecut pe dinainte-mi țandure tot rënduri, rënduri
Din intregul edificiu ce 'ncepusem a zidi.
Așa 'ncât acelaș suflet trist și abătut de gînduri,
Ca la inceput și astăzi intru mine vei găsi.

Ați când cugetele tôte mi-le simt atât de grele,
Când simțirile-mi sînt sarbeți și iluziile seci,
Insedar aș pune stavili des-nădeșduirei mele,
Căci aventul d'altă-dată mort va remănă pe veci.

Mort! — dar pôte-a fost și vremea ca iluziile mele
Să nu uite 'nțelepciunea și al marginilor rost:
Intre mine și 'ntre tine sînt prapastii mari și grele,
Fără nici un punct de sprijin, fără nici un adăpost.

Tu, o flóre mândră, vie, cu menire-așă frumósă,
Eu, un fulg fără viotă și pribeg din loc in loc,
Tu, o dulce 'nchipuire, o minune luminósă,
Eu, un prigonit al sörtei, umbră fără de noroc.

Pentru tine altă lume se deschide, — o, veți bine, —
Fericirea ta aiurea vei găsi-o negreșit;
Căci asprimea sörtei rele nu-i făcută pentru tine,
Ca să suferi împreună cu acel nefericit.

Și de-aceea decă nu pot stăpăni a ta iubire,
Îți voi fi in totdeuna suflet devotat, amic;
Er dec'-ai nutrit in minte-ți vre o dulce 'nchipuire,
Uită tôte, uită tôte, nu-ți mai aminti nimic!

Ioan N. Roman.

Fără credință.

— Novellă —

(Urmare.)

Medi: — dize Dănescu razimându-se pe un cot,
— există oameni ignoranți, stupizi, cari nu sînt
vrednici, ca să stai de vorbă cu dînsii, și cari
totuș au un renume literar european. Aceștia
s'au pus odată, și inaintea catorva români, s'au
esprimit in prostia lor, așa cam döră: voi nu
sînteți de origine latină.

Cești din urmă s'au sculat de-odată toți ca un
om, s'au sbătut, s'au scuturat și s'au apërat, făcënd
un toiu, cät resună țera. Lumea a devinit curiosă,
din milă a prins parte și la unul și la altul, și igno-
rantul meu a ajuns a fi om cu vedă și cu bani; așa,
după un metod vechiu și simplu.

Românul e cam naiv, ține morțiș la sdrențele
sale din vechime, și nu ertă nimenui să-i conteste
aici, nici cät e negru sub unghie. Mie din parte-mi
puțin mi-ar pásă, dică lumea că sînt vinit chiar
astăzi dintre zidurile Chinei. Ce bine am eu dela
semișei din Roma? .. Ce folos, că a fost tata craiu,
decă de mine e vai!

Zoran observă inconsecința intre vorbele aceste
și cele exprimate nörtea in berc, și le insemnă pentru
sine, dar nu dicea nimic.

Dănescu își lăsă ertă capul pe ertă și se întörse
pe cealaltă lature.

— Atunci trebuie să fie plăcut a dormi . . . să
probez, nu voi puté ațipi un pic. . . Tu-mi cãntă un

cãntec de lęgãn . . . o doinã de dragoste . . . ori, imi
spune o poveste, despre o fatã de impërat . . . ori
altceva de felul acesta, din literatura vöstrã. . .

— Spune-mi Emil, vrei inadins, să batjocorești
și aici? — întrebă Zoran cu tötã demnitatea.

— Pentru tötã lumea . . . Dömnë ferii și apërã
. . . nu me ating de altarul vostru . . . sînteți un popor
abiã scãpat din fașie . . . förte natural . . . ve trebuie
cãntece de lęgãn și povești . . .

— Tu batjocorești, cași când nu ai fi romãn.

— Sînt eu batjocura lumii? . . . să nu mai pot
eu grãi nici o vorbã cu voi? . . . eh, lasã-me să
dorm. . .

Puțin dupã aceea, respirã odatã profund și
adurmi, ca un prunc.

Zoran se uitã lung la dënsul, la spatele lui late,
la përul lui negru și des; apoi se gãndi la trecut,
când erau ei prunci și umblau la școlã; cum Dănescu
erã un copil palid, nervos, slãbãnog; cu un aer timid
și cu imbrãcãminte defecte. Nu se amestecã in veci
intre ceialaltii, căci nu erã bãgat in sëmã, ori erã
maltratãt; roșiã la obraz decã il agrãtã cineva, și
plãngea indatã, decã il supërau.

Astăzi s'a fãcut din pruncul debil, un cãrbat
robust; ert din modestia și timiditatea lui, s'a des-
voltat un caracter rebel, agresiv. Nimic nu stimëzã,
de nime nu are respect. Furtunile vieții a stîns din
el ori-ce flacãrã de ideal, cunoșcința și scepticismul
a sters din sufletul lui chiar și umbra credinței.
Umblã pe un drum, pe care alții ömeni nu prę in-
drësnesc . . . și pôte nu va pãți bine.

El își puse apoi mánile sub cap și se uitã afund
in azurul cerului. Abiã trecu un pãtrar de cës și
Dănescu se trezi; se întörse repede și uitându-se lung
la Zoran, il întrebã:

— E de mult de când dorm?

— Numai un pãtrar de örã: — response acesta.

— Dömnë! — murmurã Dănescu, frecându-se
la ochi: apoi se intinse intr'un acces nervos de es-
pansiune, cãscã și ertã se intinse.

— Tu n'ai dormit nici un pic? — întrebã el.

— Nu . . . eu nu pot dormi inainte de amëdi.

— Tu meditezi in veci . . . dar tot nu vei face
gaurã in cer, precum nu au fãut nici alții . . . en spu-
ne-mi, despre ce te gãndești tu, când ești așa singur?

— Acum m'am gãndit chiar la tine, despre tre-
cutul și viitorul teu.

— Eh, și la ce rezultat ai ajuns cu ființa mea
modestã?

— La nimic. . . Me socot, că öre insurã-te-vei tu
cãndva, și öre in ce chip îți vei creșce pruncii?

— Apoi, se ințelege, — dize Dănescu ridënd, —
cu gãndiri de aceste nu departe vei ajunge. . . Dar
spre a-ți mai inlesni tema meditațiunilor tale, îți
spun, iubitul meu prieten, — frasa acestã o folosiã
el totdeuna in sens malițios, — că eu nu sînt nici
Budhaist, nici Malthusien; nu vreu să ridic eu umerii
lumea din țitini; eu sînt nunai in contra divinisării
femeii, și imi place a fi liber. . . Cã, insurã-me-voi
ori ba? . . . In general îți spun o faptã psihologicã:
o femeie mãritatã iubeșce pe tötã lumea, afarã de
bãrbatul-seu. . . ertã, referitor la persöna mea, aflã,
cã acestã este o întrebare prę curiosã, este trëba vii-
torului și nu atërnã dela mine. . .

— Cum așa? . . . omul are voință liberã, —
dize Zoran.

— Așa stã in catechism . . . dar öre atërnã dela
voința omului, ca să fie nãscut ori ba; să fie tiner
ori bëtãn, sãnëtös ori bolnav? Cum? . . . Ce șciu eu,
pe mäne pôte să capët și eu bõla, de care suferiți
voi tötii din ținutul acesta. . .

— Ce fel de bõlã?

— Febra erotică. . . Póte să-mi vie și mie, să me arunc la picioarele celei dintău femeii, ce voi întelni; să-i sărut tivitura hainei sale, și să me tiresc în genunchi după densa. . . Ce știu eu? . . . Dar știu atata, că femeia aceea nu va avé d'a-mi nuțiami. . . eu nu sânt, ca voi când ured, și nu voi fi nici atunci când s'ar întâmplá, să am nebulia de a iubi. . . Cós-tele ei vor páraí sub îmbrătoșările mele, și buzele mele vor náduși-o. . . Umilirea mea trebuie să fie bine plătită. . .

Degetele i se contrase convulsiv, și smulgénd un pumn de ierbă, o aruncá departe, apoi sări în picioare și își trase repede paltonul pe spate.

— Mergem; — nici aici nu am pace, de sagacitatea ta.

După-ce făcurá câțiva pași, se opriră pe muchia delului, și aruncară o privire peste oraș și ținutul din giur. La marginea orizontului, se vedea un semicolon de munți maiestetici; Gutul cu mai multe capete, colo mai departe Cibleșul, care cași un titan se întindea cătră cer, mai încóce un șes, crescut cu pădure de stejar, apoi orașul în liniștea sa serbătoréscă. Sunetul particular al clopotelor se strecurá până aici, și perđendu-și prin aer accentele sale intensive, resuná plin de dutoșie și evlavie.

Privirea lui Dănescu trecea peste coperișele caselor, și involuntar căută casa în care locuía Livia. Póte ea se pregătește spre a merge la biserică. . . póte e pe drum. . . acum stă înainte altarului, frumoasă și castă. . . ochii ei negri se furișeză în giur. . . caută pe cineva. . .

El își vini în ori, strinse odată din buze și increți din frunte; apoi se uitá la Zoran; acesta încă erá întors cu fața cătră oraș, și privirea și mintea lor umblá cam într'un loc.

Amândoi plecară în jos, nici unul nu dicea nimic, părea că fiecare e supérat pe celalalt.

A descinde la vale, este cu mult mai greu, decât a urcă; omul caută să umble numai în vârful degetelor; greutatea trupului se lasă pe genuchi și pe degetele dela picioare; în modul acesta se ostenește omul fórté în grabă. Tinerii mergeau unul lângá altul, ici și colo stăteau în loc, până ce li se mai îndreptau incheieturile.

— Spune-mi numai, — intrerupse deodată Dănescu tăcerea, — ce fel de om e tatál fetei, căreia m'ai presintat tu mai dăunăđi; eu nu-l cunosc?

— Un bėtrán onorabil, fost avocat, astăzi privatier bogat, cu pėrul și barba căruntă; dealtmintrele tu l'ai vėđut; e acela, cu care am dat mâna în țiele trecute, când am eșit dimpreună dela densii.

— Ah, omulețul, care erá în antișambră, cu fundat ghem, într'un colț de divan? Eu am socotit, că e ceva consăngean scăpătat, și ađi suferit la casă.

— Acela e stăpánul casei; — observá Zoran zimbínd.

— Pentru ce nu m'ai presintat lui?

— El e un om original, și m'am temut că nu ve veți înțelege bine la olaltă. Tu nu cređi în nimica, ér el crede în fórté multe. El dice că paradisul se aflá în stele, pentru-că acolo nu se mănăncă carne; dice că și pământul este menit să devină odată un paradis, căci ómenii se vor îngrețosá de carne și vor trăi din lobode și urzici. E drept, el se nizuește cât póte spre a ajutá omenimea nepriceputá la acesta perfecționare; el trăește din pere pădurețe și mămăliga nesăratá.

— Hypochondrie, avaritie! — murnurá Dănescu.

Ei sosiră intru acea în oraș; timpul erá aprópe de amėđi; ulițele erau góle; ferbințele vibrá în straturi vizibile peste coperișele caselor și peste pardoséla rudimentară, vėrstată de grópe și plină de praf.

VII.

În nóptea următoare durimi Dănescu fórté neliniștit, cam la trei ore după mieđul nóptii se trezi, se îmbracă și eși afará; strábătú ulițele orașului și trecú în viile frumoșe, de sub pótele munților. Timpul erá frumos, pacinic; dar el nu aflá nici o plăcere în grandéța naturei, se simția trudit, turmentat, pașii lui erau greoi și mintea lui obosită.

Mai târđiu, pe timpul dejunului, se rentórsé acasă; mumă-sa privi cu îngrigire în obrazul lui, ce părea acum și mai palid, săpat de brazde afunde; ea se temú, ca fiul seu să nu fie bolnav, dar nu îndrėsnia a-l întrebá.

După dejun se puse Emil la mesă și scrise o epistolá unchiului seu, în care il aviséză, că el și mumă-sa se aflá sănėtoși, și cumcă în scurt timp, are de gând a se rentórsé éră la studiile sale; posibil inse, că înainte de aceea, se va abate si pela densul. Apoi mai scrise una la un prieten al seu, numit Onescu, în Viena; epistola acesta erá mai lungă și compusá într'un mod confidențial; între altele se dicea:

«. . . Știu, că te interesezá chipurile originale, pentru aceea îți și reproduc aici câțiva dintre amabili mei cunoscuți.

Este pe aici un invėtător la școlile locale, — numele-i mi-a eșit din minte, — un celibe curios, în vėrstá cam de trei-đeci și cinci de ani; la ochi e chior, fonăește pe nas, și capul i e pleșuv, — de bună sémá din pré stricta observare a votului de celibat. Omul acesta e stupid, cât își stă mintea în loc când il auđi: mai dăunăđi erá să se improvizeze aici o petrecere de vėrá, și mai mulți dintre inițiatori își esprimară tēma, că nu vor avé dame destule; domnilor, — se ridicá deodată pleșuvul celibat, — pentru înfătoșarea a đece dame, stau eu bun, unde dispun după plac, și despre care ve asiguréz. Se înțelege, acesta i-a scos pe domnií aragiatori din incercăturá.

Un altul, un cleric, ce se chiamá George Ponihos, este considerat în ținul întreg de cel mai perfect Don Juan. Slab de constituțiune și scurt la stăturá; la picioare strėmb și la nas tēmpit, imbulzit de spate; își stă înainte, întreg, omul format din linii strimbe. Cu ochii cufundați și cu obrazul supt, de un teint, ce sémėná cu mucedéla; pare că nici nu are sänge în vinele sale. Fórté natural, nu póte fi omul și Don Juan și roșu la obraz. Este totdeuna elegant îmbrăcat, și pórtá zwicker pe nas.

Acesta are o manierá particulará, de a câștigá inimile frumoșelor din provintá; el dice bună-óră într'un glas, cum se ia ertăciune la merți:

— Veđi, scumpá dșóră, eu am făcut votul de a-mi folosi viėța întregá spre mărirea ființei atotputernice, spre lauda lui Dđeu; țiele mele sânt în mânilé tatálui de sus, ér eu sânt umilul și credinciosul lui servitor. Cine stimėzá servitorul meu, me stimėzá și pe mine; și cine me iubește pe mine, iubește pe Dđeu; fii cu minte, iubirea e o virtute, și eu plac lui Dđeu. Eu me rog pentru dta, când stau înainte altarului, me gândesc mult la dta; oh, că ești frumoșă, frumoșă. . .

Și în chipul acesta succede domnului Ponihos adese-ori, a mușcă din pomăránțele prospete din provintá.

În general grăínd, pe aici se trăiește o viėța fórté comóđă, se mănăncă, bé și dórme. Tu șci, cât imi place mie viėța acesta de burghez, pentru aceea speréz în scurt timp de a te revedé. Voi fugi de aici. . . »

(Va urmá)

V. Nora.

Denisa.

Piesă în patru acte de A. Dumas-fiul.

(Urmare.)

ACTUL III.

(Acelaș decor.)

Scena I.

Dna Brissot, un servitor, apoi dna de Thauzette.

(La ridicarea cortinei, dna Brissot intră în scenă și aședă niște hârtii, ce ține în mână.)

Dna Brissot. (Servitorului care intră.) Iute lista de bucate pentru diseră!

Servitorul. Câte tacâmuri?

Dna Brissot. Un-spre-dece.

Servitorul. Un-spre-dece?

Dna Brissot. Da, dl conte, dra Marta, dna de Thauzette, fiul seu, domnul, dōmna și dra de Pontferrand și dl Thouvenin.

Servitorul. Apoi sūnt numai opt.

Dna Brissot. Bărbatu-meu, fiica mea și eu, fac tocmai un-spre-dece.

Servitorul. Ah! Mâncăți și dvōstre aici?

Dna Brissot. Da.

Servitorul. Dar vinurile?

Dna Brissot. Lasă, că me duc eu în pivniță. Plēcă. (Servitorul ese după ce a vrut să respundă ceva ce n'a respuns. Intră dna de Thauzette.)

Dna de Thauzette. (Dnei Brissot, care se îndreptă spre o ușe ca să plece.) Ah! draga mea prietenă, te căutam.

Dna Brissot. Țrtă-me, nu te-am vėdut.

Dna de Thauzette. Așă?

Dna Brissot. Tocmai plecam.

Dna de Thauzette. Veți că de când sūntem noi, eu și fiul meu aici, pare că ne ocolești.

Dna Brissot. Fără să vreu, pentru-că de când ați venit, am și mai multă trebă.

Dna de Thauzette. Aș vré să vorbesc cu dta.

Dna Brissot. Despre ce?

Dna de Thauzette. Nu te indoești de prietenia mea, nu e așă?

Dna de Brtsot. Ne-ai dat o dovadă vedită, ajutând pe Brissot să intre la contele.

Dna de Thauzette. Căutam de mult un prilej. să ve fac un bine. Sūnteți fericiți aici?

Dna Brissot. Cât se pōte de fericiți.

Dna de Thauzette. Și ați vré, ca fericirea acēsta să ție mai mult.

Dna Brissot. Acēsta e tot ce cer lui Dđeu. Se vede că dl de Bardannes este destul de mulțamit de Brissot.

Dna de Thauzette. Și este, mi-a spus mie.

Dna Brissot. Atunci merg lucrurile de minune.

Dna de Thauzette. Dintr'o parte.

Dna Brissot. Dar ce mai este?

Dna de Thauzette. Nu șcii ce se petrece? Andrei... (Indreptându-se.) Dl de Bardannes nu ț-a spus nimic?

Dna Brissot. Nu.

Dna de Thauzette. Nici Marta?

Dna Brissot. Pe Marta n'am vėdut-o.

Dna de Thauzette. Dar Denisa?

Dna Brissot. Nici ea.

Dna de Thauzette. Adevėrat?

Dna Brissot. Dar ce să minț?

Dna de Thauzette. S'ar fi putut să-ți cėră, să tănuesci.

Dna Brissot. Te incredințez, că nu șcii nimic nou, nici interesant.

Dna de Thauzette. Să vorbim pe față!

Dna Brissot. Ca și altă-dată.

Dna de Thauzette. Da, ca și de altă-dată, căci nu ne ascundeam nimic una alteia.

Dna Brissot. Mai cu sēmă eu.

Dna de Thauzette. Tot ești supėrată pe mine?

Dna Brissot. Pentru ce?

Dna de Thauzette. Din pricina acelei cāsătorii neimplinite.

Dna Brissot. Nu; să vorbim mai intėiu, de ce ai venit aici.

Dna de Thauzette. Tot, ce vom vorbi, va rămėnė între noi.

Dna Brissot. Dēcă vrei.

Dna de Thauzette. Ei bine, ori-căt de fericiți ați fi aici, vi se pregăteșce, pōte, o fericire și mai mare, o fericire nemărginit de mare, pentru dvōstre toți și am vrut să v'o spui eu mai intėiu, căci cred, că numai eu o șciu.

Dna Brissot. Ce este?

Dna de Thauzette. Pari a nu primi acēsta veste cu bucuria, de care e vrednică.

Dna Brissot. În viėtă și puțină fericire e atāt de rară, incāt, cānd e prė mare, eu me spăimānt în tot-dėuna; mai cu sēmă, draga mea prietenă, că iai atāte mesuri spre a mi-o spune, incāt pare că ai avė să-mi povestești o nenorocire.

Dna de Tharzette. Atunci, să pășim drept la fapt. Dl de Bardannes iubeșce pe Denisa.

Dna Brissot. (Cu un fel de spaimă.) Cine ț-a spus acēsta?

Dna de Thauzette. Chiar el; deci nu mai e nici o indoielă. De ce pari așă speriată de acēsta veste?

Dna Brissot. Nu sūnt speriată: me mir numai, că dl de Bardannes ț-a spus dtale acest lucru.

Dna de Thauzette. De ce?

Dna de Brissot. Mai intėiu pentru-că mi se pare, că dta ar fi trebuit să fii cea din urmă, căreia să-i spue, și apoi pentru-că cu caracterul, ce șciu că are, trebuia să se gāndescă să spue altora mai nainte.

Dna de Thauzette. Nu mi-a spus dēnsul; eu i-am surprins taina, ceea ce e tot una. Nu v'a spus āncă nimic nici dtale, nici lui Brissot, nici Denisei, pentru că se codeșce, sėu mai bine, pentru-că cugetă mai intėiu matur; căci iți inchipuești dta, că dēnsul vré să ia de nevėstă pe fata dvōstre.

Dna Brissot. Ah! vré s'o ia de nevėstă?

Dna de Thauzette. Ei, ce țici de lucrul acesta?

Dna Brissot. Că aveam dreptate să me tem de sporirea fericirei! Vestea asta me tulbură.

Dna de Thauzette. Ce fel? Veți un om, la care am făcut să intre bărbatul dtale ca simplu intendent, care-i incredințeză indatā tōte afacerile și tōtă averea, care-ți dā dtale grigia casei, Denisei epitropia sore-și, care apoi se amoresėză de fata dtale, vré s'o ia de nevėstă și acēsta veste, menită să te umple de bucurie, te turbură? Dar ce-ți mai trebuie, draga mea? Să đicem, că cerul v'a făcut mult reu; dar cānd iși cere așă iertăciuni, cānd ve ajutā în așă chip acum, ertati-il și dvōstre; să ne fie milă și de pėcate.

Dna Brissot. Dar dēcă Denisa nu iubeșce pe dl de Bardannes? Dēcă nu primeșce? În ce stare ne vom aflā noi, între cererea contelui și neprimirea fie-mei?

Dna de Thauzette. Cum, dēcă nu-l iubeșce? Dēcă nu primeșce? Dar va primi, il va iubi! O fată sāracă ca Denisa, deștėptă, cum e dēnsa, iubeșce totdėuna — atāt, incāt să-l ia de bărbat, — pe un om tiner, cinstit, bogat, care se gāndeșce s'o facă contesă și milionară.

Dna Brissot. Dar dēcă cea dintėiu iubire ce a avut în viėtă, n'o ingādue să mai aibă alta?

Dna de Thauzette. Fernand?

Dna Brissot. Da, Fernand, fiul dtale.

Dna de Thauzette. O copilărie.

Dna Brissot. Pentru dânsul pôte, dar pentru ea...

Dna de Thauzette. Tôte aceste s'au trecut și lucrurile au apucat-o pe o cale bună. Fernand, mai cu deosebire p'atunci, ușuratic, viclén, destrămat, cine vrei să-l cunoască mai bine decât mine? ar fi fost cel mai reu bărbat și Denisa cea mai nefericită femeie, fără să mai pui, că averea noastră eră p'atunci primejduită și chiar ați stă cum nu se pôte mai reu. Ce am fi făcut? Unde am fi ajuns noi, de ar fi luat Fernand pe Denisa? In viață trebuie să te feresci de mährnirile fără léc, mai mult ca de ori ce. Suferințele iubirei se lecuesc, ale căsătoriei nu. Dta, ca mamă, nu poți pune in cumpănă un bărbat ca Fernand cu altul ca Andrei. Denisa va primi și fără să ăică nimic de Fernand. Aceste sânt treburi femeiești. Dcă avem nenorocirea să mărturisim ceva, ori ce, unui bărbat, el crede îndată de dece ori mai mult decât e. Mărturisește, când nu poți face altfel, când te prinde asupra faptului, și încă și atunci, tot . . . șcii . . . atěrnă de omul cu care ai a face: trebuie să fie pré viclén bărbatul, ca o femeie să nu-l facă să cređă aceea, ce vré ea. Și unde se găsece bărbați așa de vicleni? Dar când un bărbat nu șcie nimic, când iubește și are incredere fără margini in această iubire, când este lericit și vré să facă pe tótă lumea fericită, să vii să-i spui singură că ai iubit pe altul inaintea lui? Pré ar fi mare copilăria. Și apoi aici nu e numai Denisa amestecată, mai sânt și alții.

Dna Brissot. Care alții?

Dna de Thauzette. Mai ești dta, mai e Brissot, mai sânt eu, mai e Fernand, Marta. . .

Dna Brissot. Dra Marta?

Dna de Thauzette. Dar bine, dta. se vede, că nu veđi nimic! . . . Fernand iubește pe Marta și Marta il iubește. Vor să se ia aměndoi: Andrei nu vré și Marta se 'ntorce máne la mănăstire, ca să stea acolo până la maiorat; și Denisa in loc să inchiđă ochii și să nu vedă nimic, căci la urma urmelor această n'o privește de loc, le pune bețe in rôte. Dcă va avé nenorocirea să-i spue lui Andrei de dragostea ei cu Fernand, purtarea sa față cu Marta va luá caracterul părerii de reu, resbunării, gelosiei. Marta chiar e infuriată in potriua ei; adiněuri s'a intěmplat o scenă fôrte tare intre ele. Să ăicem, că Denisa, pentru cine șcie ce cuvěnt, nu vré să ia pe Audrei; cum va mai puté sta aici, după ce se va întorce Marta la mănăstire? Șciú, că le-ar da de vorbit dnelor de Pontferrand și cumetrelor de pe aici de prin pregiur, cari vor in florá și mai mult ceea ce au bârfit până acum!

Dna Brissot. Și ce au bârfit?

Dna de Thauzette. He! Că Denisa este amanta lui Andrei!

Dna Brissot. (Puindu-se jos.) Dómne! Dómne! Vecinic reul! Vecinic necinstea! N'or să me lase să mor in pace.

Dna de Thauzette. Așá e lumea, n'o s'o schimbăm noi. Trebuie să fii mai tare decât dânsa, étă problema vieții; și această putere mai mare o avem, de voim, impreunându-ne interesele, cari sânt aceleași și cari trebuie să fie ale aměndorora. Acum nu trebuie să ne turburăm, trebuie să avem sânge rece și să șcim pe ce cale să apucăm. Andrei iubește pe Denisa. Pentru dvóstre e un noroc, la care nu ve așteptati. Numai la această gândiți-ve, nu eștiți dintr'acéstă. Denisa să tacă și să-l ia de bărbat. Fernand și Marta se iubesc. Denisa să-i ăică lui Andrei să-i căsătorěscă; el va face ce-i va ăice Denisa, pentru că nu vede lucrurile decât cum le vede dânsa. Veđi, că nu e nici o greutate! Dar nu! Marta se hotărește

să plece din casă, Fernand trebuie să aibă deslușiri ingreuitoare cu Andrei; trebuie ca puněnd parte fiului meu, — ceea ce e fôrte firesc — să me cert cu un prieten de 15 ani, trebuie să nu mai calc intr'o casă. pe care eu v'am deschis-o, ceea ce e ceva; trebuie să fie de o parte mánie, supěrări, de altă parte scandal; pentru dvóstre, ér sárăcie, și desnăděșduire pentru tótă lumea, și tôte aceste, pentru-că Denisa nu vré să facă, ce trebuie să facă, ce are interes să facă: să tacă. Vorba preotului din satul nostru: Când ne cad ciocărlile din cer fripte gata, să le mănăcăm iute. până nu se rěcesc!

Dna Brissot. Înțeleg, draga mea prietenă, interesul ce ai, ca nici unul dintre noi să nu spue dnei Marta ori dlui de Bardannes, că Fernand e un om. care nu se ține de vorbă, căci a jurat să ia pe Denisa de nevěstă. șcii bine, și nu ș-a ținut jurăměntul. Dar ai dreptate: să nu mai vorbim de această. In purtarea dlui de Bardannes nimic n'a dat pe față simțeměntul ce ai surprins, nici in purtarea noastră nimic nu l'a silit să se nască. Ori-ce ambiție, in afară de ceea ce am primit dela dl de Bardannes, ar fi nerecunoșcință, ori-ce amestec fătis ori lăturis in afacerile sale de familie, precum și ori-ce minciună. de cumva ne intrébă ceva, ar fi trădare și viclenie. Să așteptăm. Ori ce s'ar intěmplă, eu te incredintez că Dnisa va face ceea ce va trebui să facă. (Se impletecește și instinctiv prinde mána dnei de Thauzette.)

Dna de Thauzette. Dar ce ai?

Dna Brissot. Nimic, mi s'a părut, că o să cađ. Câte-odată mi se pare că pământul se 'nvértește pré iute. Vine contele. Eu me duc. Pôte aș vorbi inaintea lui lucruri, de care nu vreu să pomenesc. (A parte. O să me inebuněscă. (Ese.)

Scena II.

Dna de Thauzette, Andrei.

Dna de Thauzette. (A parte.) Aidem, acum fie ce-o fi! (Lui Andrei care intră.) Dragul meu, vinisem să-mi iau ăiua bună dela dta.

Andrei. Dar ce, pleci?

Dna de Thauzette. Da, cu Fernand.

Andrei. De ce?

Dna de Thauzette. Me mai și intrebi? Cum vrei. să mai stăm aici in urma respunsului ce mi-ai dat la ce te-am intrebat, după scena ce ai avut cu sora și pe care mi-a istorisit-o. Nu poți da pe cineva afară intr'un chip mai lămurit.

Andrei. E vina dtale.

Dna de Thauzette. A mea?

Andrei. Să nu mai vorbim.

Dna de Thauzette. Atunci rămăi cu bine!

Andrei. (I dá mána.) Umblă sănětósă!

Dna de Thauzette. Va vini și Fernand să-și ia ăiua bună. Il așteptam. Căt pentru Marta. . .

Andrei. S'a dus in odaia sa.

Dna de Thauzette. Unde nu primește. (Tăcere.) Dar la mănăstire?

Andrei. Nici la mănăstire nu va primi pe nimeni.

Dna de Thauzette. Cine s'ar fi gândit vr'odată, că prietenia noastră se va sfěrși in așa chip? Mărturisește, că e ciudat de tot.

Andrei. ăi mai bine trist.

Dna de Thauzette. Șcii, că și Denisa va plecá, după ce va plecá Marta?

Andrei. Fôrte bine face.

Dna de Thauzette. Găsești cu cale?

Andrei. Face, ce trebuie să facă.

Dna de Thauzette. Părinții sei. . .

Andrei. Se duc și ei. . ., fôrte firesc.

Dna de Thauzette. Dar dta?

Andrei. Voi rămâne singur.

Dna de Thauzette. Dar dâșii ce vor face, când n'or mai fi la dta?

Andrei. Le voi asigura sôrtea.

Dna de Thauzette. Nu vor primi.

Andrei. Pôte că nu vor primi darul unui viu, dar pe al unui mort il vor primi.

Dna de Thauzette. Vrei să mori?

(Va urmă.)

Dumitru Stăncescu.

Imbrăcăminte femeilor.

Obiectul ce mi l'am ales spre lucrare este pentru femei atât de interesant, încât de s'ar scrie chiar și un op întreg numai despre «imbrăcăminte femeilor», tema nu ar fi rezolvită.

Eu m'am decis a descrie în cele următoare toate ce sînt mai necesare a se ști despre imbrăcăminte femeilor, din punct de vedere cultural și al bunei cuviințe.

Pentru forma imbrăcăminte femeilor nu se pot stabili regulile anumite, de ôră-ce aceea (forma) variază după modă. În această privință prę onoratului secs frumos i se recomandă a se folosi de foile de modă, cari din timp în timp dau îndrumări despre aceea cumcâ bunul gust ce fel de forme, stoffe, colori și croituri pretinde pentru imbrăcăminte de casă ori de gală a femeilor.

Eu me mărginesc a înșiră numai acele însușiri ale imbrăcăminte femeilor, cari nu sînt supuse modei; prin urmare nu-mi este scopul a me ocupa în deosebi cu modă, ci mai mult cu înșirarea pretensiunilor bunului gust întru imbrăcăminte femeilor.

Primele condițiuni pentru imbrăcăminte femeilor sînt colorea și curățenia imbrăcăminte; aceste douë presupun gust desvoltat și eleganță. Cătră aceste douë condițiuni se mai adauge încă și aceea impregiurare, că nu numai imbrăcăminte cea mai d'asupra să nu fie petecită ori necurată, dar și imbrăcăminte cea mai dedesupt să fie totdeuna curată.

Imbrăcăminte femeilor ce o pôrtă pe dedesupt se cuvine să fie din materie albă. Din punct de vedere sanitar imbrăcăminte ce o pôrtă femeile mai aprôpe de piele trebuie să fie în deplină curățenie. Fôrte greșesc în contra bunei cuviințe toate acele femei, cari în sperarea, că nu le va luă sêmă nime, pôrtă pe dedesupt imbrăcăminte nu deplin curată și zdrențosă. O femeie astfel imbrăcată în societate, cu ocaziunea visitei, în concert și teatru, nici odată nu pôte fi asigurată despre aceea, că suind ori coborînd pe trepte ori în trăsură nu va fi observată de cineva și atunci privitorul presupune în persôna ei un monstru uricios.

Dar nu numai în public, ci și pe acasă femeile trebuie să se înfășoșeze în imbrăcăminte curată și nezdrențosă. Lucră deci contra bunei cuviințe toate acele femei, cari ținîndu-se de principiul «acasă toate sînt iertate», pe acasă pôrtă o imbrăcăminte zdrențosă și nu deplin curată. Prin această se desbracă de datina cuviinciosă mângăindu-se cu aceea, că acasă nimeni nu le vede. Și ôre cărui bărbat i este plăcut aceea, că decă vine cineva să-l cerceteze în ceva afacere, pe muierea sa o află în imbrăcăminte disordinată? Acesta întemprare de bună sêmă nu-i va cășună plăcere, ci rușine. Dar ce reu mai urmază încă de aici? Femeia prin imbrăcăminte ei de casă disordinată și nu deplin curată face impresie rea asupra familiei întregi. Acesta cu atât mai vërtoș,

că părinții au să-și țină de datorință a-și creșce pruncii nu numai cu cuvîntul, dar și cu esemplul. Ori și cât de pătrunđetóre ar fi cuvintele părinților îndreptate cătră prunci, decă nu corespund cu faptele, rămân fără ca să aducă efect. Deci femeia ca mamă are datorință în familie ca întru toate cele bune să dea tonul, așa și cu privire la imbrăcăminte. Să se considere pe sine ca crescătóre a familiei. Și ôre puté-va ea atunci pretinde dela prunci și alți membrii ai familiei concređuți grigei sale o imbrăcăminte curată și ordinară, decă ea însaș nu va purtă o astfel de imbrăcăminte? A bună sêmă nu.

Deci femeia, pentru ca să facă destul pretenziunilor bunei cuviințe și în familie, trebuie ca încă și în orele dimineței să pôrte o imbrăcăminte simplă înse totdeuna curată, ca așa înainte străinilor să nu aibă causă a se genă. Pe prunci îi va dedă a purtă o imbrăcăminte curată și bine întocmită. Imbrăcăminte de casă a femeii nu se cuvine să rivalizeze cu imbrăcăminte de eșit în public, pôte înse să fie comodă și așa de onorifică, încât dinaintea ori și căruia străin să nu fie silită a se ascunde.

În locuri de acele, unde dômna casei e silită a se ocupa și în culină cu fertul, e cuviincios decă la mész se presintéză în imbrăcăminte simplă de casă: înse în locuri de acele unde dômna casei nu-i silită a se ocupa ea însaș cu fertul, se cuvine, ca la mész să se presinteze în imbrăcăminte alész (cu care se presintéză și în public.) În acest cas și ceialalți meseni au datorința a se presintă în imbrăcăminte alész.

Pentru damele tinere ar fi un lucru fôrte contrar bunei cuviințe, decă ar lăsă pe dômna casei a deca pe mama lor, ca să se ocupe cu fertul și lor să le servescă la mész. Acesta impregiurare ar fi un document despre necultura și desinteresarea de a devini cu timp económe bune de casă.

După-ce se mărită, apoi se escusă cu aceea, că acasă nu au avut timp destul ca să pôtă invêță de ajuns economía casei. Acesta înse nu e adevêr, de ôră-ce numai voe tare se recere și economía casei se va puté însuși din cetirea cărților bune și a foilor ce tractéză despre economía casei, și ér mai mult prin deprindere, a deca aplicând cele invêțate din carte, în pracsă,

Se înteelege că imbrăcăminte damelor tinere — la fert — este simplă și totdeuna curată.

Una din cele mai frumoșe ornamente pentru o damă tineră și de cultură socială, este modestia; această trebuie să se arete și întru imbrăcăminte ei. Ar face o impresie neplăcută asupra tuturor, decă o damă tineră ar voi a rivalisă întru imbrăcăminte lucsuosă cu damele mai de etate. Dama tineră care prima-dată intră în societate, se cuvine să imbrace imbrăcăminte cât se pôte de simplă și gătită după moda mai nouă (dar nu lucsuosă,) căci prin imbrăcăminte simpă se face cu mult mai plăcută decăt prin imbrăcăminte lucsuosă și pregătită din stoffă scumpă. Așa de es. la facerea visitelor, damele tinere se cuvine să imbrace imbrăcăminte simplă, pregătită din stoffă ușoră, precum de mătasă ori ierna de lână, numai să nu fie de colóre bătătóre la ochi și croite fără gust. La facerea visitelor imbrăcăminte damelor tinere nu se cuvine să fie de colóre de tot deschisă, ori curat nêgră, ci de alte colori nobile. Decorațiunile încă trebuie cât se pôte de simple.

Și toaleta de bal a damelor tinere încă trebuie să fie simplă, de colóre albă și cu buchet, a căruia colóre să consune cu a pêrului și a imbrăcăminte întregi.

(Incheierea va urmă.)

Florian Danciu.

Din viața de București.

(Concertele simfonice. «Otello». Influența lui Shakespeare asupra teatrului francez. Concert la clubul Intim.

Duminecă Societatea filarmonică română, compusă dintr'un singur membru: dl Wachmann, a dat primu-i concert simfonic, din cele 3 pe cari vom avea plăcerea să le auzim estimp. Programul foarte atrăgător, ca toate pe cari directorul conservatorului nostru le întocmește pentru concertele sale, ademenise destulă lume. Păcat numai că execuțiunea n'a fost la înălțimea pieselor, a căror interpretare a cam lăsat de dorit. Causa inse nu pōte fi decât prē rara întocmire a unor asemeni concerte, cari cer executanți bine deprinși cu musica de ensemblu și un șir de repetițiuni îndelungat. Și e de regretat că concertele simfonice, cari sânt cea mai naltă expresiune a interpretării musicale, ni se dau numai din an in an, și atunci nu mai mult de trei. Aceste sânt cele mai proprii a ne face educațiunea musicală, și cultivându-ne gustul, a ne deprinde să înțelegem comorile de frumseți ale repertoriului clasic, ale compozițiunilor măestrilor celebri.

Din simfonia lui Goldmark (op. 26:) «Nunta țărănească», cu care s'a deschis concertul și care se execută pentru prima-ōră la noi, Serenada a plăcut foarte mult. Totuș, serenada lui Haydn a fost atât de mult gustată de public, că a trebuit să se repetescă. După Simfonia s'a executat preludiul din «Manfred», de Beethoven, musică vagă ca și poema poetului englez, dar prē frumoasă in vagul ei, dar ca și acesta, o pagină sublimă. Apoi, după Serenada de Haydn și Scherzo din «Visul unei nopți de vēră» de Mendelssohn, concertul s'a încheiat cu celebra overtură din «Oberon» de Weber.

Sera Teatrul Național ne-a reprezentat pe «Otello», al lui Shakespeare, înscenat in așun in beneficiul dlui Notara, care a creat la noi rolul Maurului din Veneția. Aș pute dice de încercarea dsale, ceea ce am dīs despre a drei Vermont: dl Notara a reluat acest rol după Rossi și Salvini, cari au lāsat impresiuni adānci asupra publicului bucureșcean. Acēsta a fost pentru dsa un reu și un bine in acelaș timp: reu pentru-cā încumetarea sa d'a relua strălucita creațiune a celebrilor tragediani, inspirānd neîncredere publicului nostru, de firea lui neîncredētore. Pa făcut să nu respundā așteptārilor drepte ale talentatului artist, al cărui beneficiu a fost astfel slab de tot: bine, pentru-cā, in artist inteligent, șciind profitā de modelele ilustre pe cari le-a avut, a izbutit să esā cu totā cinstea din întreprinderea uriașā ce-și asumase.

In mēsura puterilor scenei nōstre, dsa a fost prē bine in scenele capitale ale colosalei opere a geniului care a exercitat o atât de puternicā influință asupra teatrului modern. Ba āncā istoria acestei influințe a dat prilej dlui Albert Lacroix a serie un memoriu foarte important, care a fost premiat la concursul instituit de guvernul belgian intre universitățile regatului, in 1854—1855. Acestei influințe se datoresc numeroșele încercări ce s'au făcut asupra aceluiaș subiect al lui «Otello», care a ispitit pe mulți scriitori. Intre aceștia, Voltaire a făcut, in «Zaira», din Maurul din Veneția un Sudan al Ierusalimului, din Desdemona, o sclavā de Seraiu, ēr pasiunea furtunōsā, ardētore, care colcoteșce in inima lui Otello, a nlocuit-o cu totā galanteria curții lui Ludovic XV, fără ca si-

lindu-se a «corectā», să ajungā la alt rezultat decât a slābi «aceste scene atât de puternic concepute și atât de admirabil lucrate, ale dramei lui Shakespeare unde natura este, negreșit, reprodușă in totā veritatea ei». Dovadā că Voltaire, cu tot spiritul seu, a fost departe d'a-și înțelege modelul, e c'a lāsat de o parte ipocrisia nerușinatā, perfidia care loveșce pela spate, personificatā in infernalul Iago?

Ducis, care a prelucrat drama englesā, n'a negles nici tipul lui Iago, pe care in mania lui d'a schimbā numele eroilor, il botēcā cu numele de Pezare: dar aici se vede totā nedestoinicia lui in a reproduce pe Shakespeare. Faimōsa batistā ce formēcā nodul puternic al intrigei și pe care Voltaire o inlocueșce cu un bilet, in Ducis se schimbā intr'o diademā ce in situațiunea in care se presintā, devine un grozav non-sens. Astfel, din mutilațiunea lui Ducis nu ese decât o încercare cu mult inferiōrā chiar «Zainei» lui Voltaire.

«Otello» al lui Chéron, scris in 1801, a trecut nezārit.

Numai in 1829 Francezii au putut vedē tragedia lui Shakespeare in totā fidelitatea ei, și sera de 24 octombrie, acel an, cānd s'a jucat pe scena Teatrului Francez, din Paris, traduceea lui Alfred de Vigny, formēcā o datā memorabilā in istoria Teatrului Francez. Represintațiunea «Maurului din Veneția» a dat lovitură de grație clasicismului in agonie: «Otello», sugrumānd pe Desdemona, a stins și ultima schinteie de viață ce acesta mai avea. Așā dar marelui anatomist al pasiunilor omenesci, i-au trebuit mai bine de douē vēcuri pentru a fi primit in totā integritatea sa pe scena celei mai civilizate dintre națiuni.

Dar cu atât mai puternic a fost efectul ce a produs! Cu «Otello» romantismul, care pān' atunci luptase in deșert, triumfā!...

Sā revinim inse la interpretarea pe scena nōstrā.

Dintre ceilalți artiști, dna Romanescu ș-a interpretat rolul cu tot farmecul pe care Shakespeare l'a pus in dulcea figurā a Desdemonei: dl Petrescu, slab la inceput și in monologuri, s'a ridicat in scenele importante ce are cu Otello.

Un punct asupra căruiu nu putem trece cu vederea, e înscenarea cu totul neingritā cu care se represintā la noi mai tōte piesele. Și cāt pierd din efect din cauza decorurilor, cari in așā cas, risipesc cel puțin jumētate din impresiunea ce o misā in scenā mai ingritā ne-ar produce! Și in special pentru «Otello», gentilomii sânt foarte murdar și sārācacios imbrācați și oribil deghisați. Robele membrilor puternicului consiliu al republicei venețiane par a fi niște saci roșii, ce ș-au' pierdut fața prin multā intrebuiințare; la unii sânt așā de scurte, că li se vēd glesnele bāgate in niște ciorapi de lānā destul de grosolanā. Potcapele și lentele bātōse de hārtie poleitā, e timp, credem, să fie inlocuite cu stolā. Barbele și perucele neșeselate, le dau mai mult infātoșarea unor bandiți, decât a unor illustri consilieri. Ca decoruri nu vom cere mult, ținēnd sēmā de mijlōcele restrinse ale teatrului nostru; vom observā numai, că fondul alcovului Desdemonei, tāiat in laturea din fund a cunoscutului salon românesc — stil bizantin — e prē descheiat și patul prē meschin. Acēsta scenā de presimțeminte funebre, de furtunā, de pasiune și de agonie, cum Th. Gauthier caracterisēcā tabloul final, ar trebui să fie jucatā, cum cere dēnsul, intr'o vastā salā abia luminatā, ale cārei tapete sumbre, umbre bizare, plafond cu impletituri sculptate și pat cu colōre de stejar avēnd dejā un aer de morinēt, ț-ar inspirā o terōre involuntară și te-ar face să ghiceșce cā se va petrece aici ceva ingrozitor: figura palidā e

Desdemonei ar reeși mai curată, mai albă și mai tragică pe acest fond întunecat într'adins.

Trec cu părere de reu — din lipsa de spațiu, dar în credința că ni se va da în urmă în broșură — peste conferința interesantă a dlui Al. Xenopol, ținută joi la Ateneu, despre «Influința franceză», pe care o datorăm, după cum ne-a dovedit, cu multă vervă și adese întrerupt de aplause, ilustrul profesor al universității din Iași, regimului fanarioților, pentru a ve întrețin de despre o petrecere mai unică în felul ei. E vorba de concertul dat la Clubul Intim, vineri seara, de dl Const. Dimitrescu, măestrul nostru violinist.

Știți despre falimentul de care acest club eră amenințat, din cauza neplătirei chiriei. O combinațiune fericită a venit la timp să-l mântuiescă, dându-i în acelaș timp, o strălucire nouă. Dl Mirea, pictorul «Vérfului cu dor», care avea nevoie d'un atelier, d-erimându-se casele în care eră cel vechiu descris la timp cetitorilor «Familiei», se oferi să plătescă 2000 de lei pe an clubului, pentru a transformă, în schimb, vastu-i salon în atelier de pictură, punându-l în acelaș timp la dispozițiunea clubmenilor. Propunerea eră vinită la timp și combinațiua din cele mai fericite. Dis dar și făcut! Și etă cum Clubul avu, împreună cu un bun venit, și unul din cele mai artistice salone!

Dl Dimitrescu a avut buna inspirațiune de a organiză un concert în atelierul dlui Mirea, unde public — cei mai mulți membrii ai Clubului — să fie cam la el acasă, luând loc unde-i va plăce, aședându-și scaunul cum i va vini, în mijlocul întinsului atelier, care formă, în neregularitatea-i artistică, cadrul cel mai nimerit frumșetilor femeieșci. Aici, în stanga se aședase pianul: în drepta portretele în mărime naturală lucrate seu numai schitate de artist, înțepenite drept pe șraletele lor, ca decorurile pe portante, și aședate în chip de culise: în fund, un divan între doue jilturi cu umbrar și acoperite de un baldachin făcut din lăvicere naționale și prins într'o colecție de arme vechi, încrucișate sub o platoșe și mai veche: pe păreți, pe sus, pe jos, schite numeroșe, între cari un lov colosal d'asupra pianului, și numeroșe colecțiuni artistice: în fine scaune imprășciate cam pretotindeni: etă negreșit mediul cel mai propriu unei manifestări artistice, unei producțiuni musicale.

Printre persónele cari au avut amabilitatea a da concursul lor concertistului, deosebim pe dna Iulia Cocorescu, cunoscută cetitorilor cu ocașia concertului ce-a dat la Ateneu, dna St. Sihlean și dl Delin. Programa întocmită cu o deosebită pricepere musicală — denotând pe artistul măestru — s'a deschis cu o admirabilă Sonată de Ascoli, pentru pian și violoncel. Dna Sihlean, care ținea pianul și se producea pentru prima-óră în public, a executat partea-i cu multă stăpânire de sine, cu o perfecțiune rară. Despre Dimitrescu, sântem de mult asigurați asupra valorii sale ca artist. În mâna sa violoncelul, instrument greu de dominat, devine de o mare docilitate, și artistul smulge córdelor accentele cele mai curate. Dl Delin, un diletant care posedo o pré plăcută voce de bariton, a cântat câte o romanță din «Ernani» (Verdi) și «Favorita» (Donizetti,) dovedind, că cu tótă lipsa de școlă, de care se resimte încă, dsa posedo un dar prețios. Dna Cocorescu a executat la pian, cu farmecu-i obișnuit, un preludiu de Chopin, un vals-capriț de Heller și un studiu de Bériot, buchet gingaș de melodii încântătoare.

Concertul de Davidoff, care a ncheiat partea I

a programei, ne-a dat măsura deplină a puterii de joc a dlui Dimitrescu pe violoncel. Cu tot acompaniamentul slab ținut de neesperința unui tiner pianist, violoncelistul a făcut minuni de execuțiune. Ceea ce inse ne-a descoperit în dsa o nouă calitate, prețioșă între tóte, cea de compositor, a fost răpitorul Menuet, lucrat pentru 2 oboe, 2 clarinete, 2 fagote, cello și bas, care a deschis partea II a programei. Acest danț elegant și grav tot-de-odată, care făcea deliciele părechilor dântuitoșe din trecutele vécuri, vér bun cu gavotta prin farmec și gingășie și în care Gluck a așelat, lăsându-ne niște atât de încântătoare modele, adevérate giuvaere în «Orpheu» și în «Armidă», a fost înțeles cu atăta pricepere și scris cu atăta talent de Dimitrescu, încât încercarea sa, cu totul nouă, un eveniment în musicalia română, ne mândreșce cu drept cuvânt. Dsa e unul din rarii tineri — ce dic? — singurul, care urmărind în conșciință cursurile de compozițiune ale conservatorului nostru și perfecționându-și singur înainte studiu prin muncă uriașă, s'a indeletnicit a face onore cunoșciunțelor dobândite, cultivând cu succes musica clasică. Și durere! Fórte puțin i-au știut ține sémă, căci fórte puțin luaseră aminte, că bucata pe' care o dirigiase eră o compozițiune proprie, ce ar fi meritat mai mult decât onórea unei bis, ce nu i s'a făcut. Și ce motive fericite, grațioșe, încântătoare! Trio, cu deosebire, a plin de farmec, ér orchestrația, în tot, e lucrată cu multă cunoșciință a instrumentelor și a efectelor musicale. Ênsiși compositorii celor doue secole trecute, clasicii ale căror opere conțin atăte arii de danț admirabile: Gavote, Rigodóne, Chacone, Musete, etc., ar fi fost mândri să aibă inspirația fericită a acestui menuet. Pentru noi, tineri admiratori ai artei adevérate, felicităm călduros pe compositor și-i urăm încă inspirațiunea multor asemeni bucăți reușite.

Concertul s'a incheiat cu un adagio și bolero de Franchome, admirabila serenadă a Savoiardului, de Röver, ce pare a fi echoul depărtat al Alpilor de miédă-di, respundend dorului văii natale și «Tarentella» de Popper, executate de dl Dimitrescu. Despre aceste, e destul să spunem, că un ascultător care a avut fericitul prilej d'a auđi pe Popper, ne-a asigurat, că ênsuși compositorul nu-și interpretă mai bine opera decât Dimitrescu! Și l'am cređut: Etă, negreșit cel mai frumos elogiu ce se póte face unui esecutant.

Ca să nu incheiăm făr' a vorbi și despre public, vom spune că lume a fost pré puțină, vr'o 50 de persóne. Netăgăduit, clubmenii nu strălucesc prin darul recunoșciinței, căci au lipsit d'a respălăi, printr'o asistență numerosă, pe artistul al cărui talent i-a desfăt de atăte ori fără nici o plată. I-ar fi costat numai 10 lei și plăcerea ce-ar fi avut în schimb ar fi fost neprețuită: cei puțin, cari au fost de față, i-au putut pe deplin asigura.

A. C. Șor.

Academia Română.

— Sesiunea generală din anul 1887. —

III.

Regele neputend luă parte la deschiderea sesiunii generale a Academiei, aceea s'a deschis mercuri la 4/16 martie, la ora 1 după amieđi, sub președintiua dlui Ión Ghica, sosit chiar în acea dimineță din străinătate.

Dl Dim. Sturdza, secretarul general al Academiei

a cetit raportul general, care relatează toate cele întemplate în intervalul sesiunilor, adeca în timpul unui an.

Membrii cari au luat parte la ședința de deschidere sînt dnii: Aurelian, Bacaloglu, Brînză, Cogălnicean, Chintescu, general Fălcoian, dr. Felix, Hașdău, Maiorescu, Maniu, Negruzzi, Sturdza, Sion, Ștefănescu, Urechia, Bariț, Crețulescu N., episc. Melchisedec și Papadopol-Calimah.

Ședințele se vor ține regulat luna, miercuria și vineria, la 1 după amiazi, ér marția, joia și sâmbăta la 9 de dimineață.

Vineri la 6 (18) curente, ora 1 p. m., Academia ținu ședință publică, în care cetiră:

Dl Gr. Ștefănescu, despre rezultatele celei de a treia sesiune a «Congresului geologic internațional.»

Dl B. P. Hașdău, câteva cuvinte din «Marele etimologic».

Dl V. A. Urechia, comunicări de documente.

B o n b ó n e.

X. . . întelnește pe unul din amicii sei pe stradă și se grăbește a-l întreba:

— Este adevărat, că ai să te asociezi cu tinerul M?

— Da.

— Și ai să pui mult capital în această afacere?

— Nici un alt capital decât experiența mea. Cel ce va pune capitalul, va fi tinerul M. Asociațiunea noastră va ține trei ani. Atunci el va avea experiența mea și eu capitalul lui.

După câteva luni de căsătorie, tinerii soți vorbesc despre planurile și greutățile vieții conjugale.

— Eî bine, scumpa mea, întreabă hărbatul, ce crezi despre căsătorie? ești mulțumită de ceea ce ai făcut?

— Ah! foarte mulțumită, atât de mulțumită, încât sînt gata a me căsători pentru a doua oră!

Intr'un bal.

Două dămne vorbesc între ele:

— O!... scumpa mea, en privește pe dămna X; ea nu se mai decoltează!

— Este o femeie de spirit. . . A început să întelgă, că a venit momentul pentru a arunca un vël asupra trecutului.

— Da, nepôte, am câștigat lotul cel mare de 500,000 franci!

Nepotul privind pe unchiul seu cu un aer ciudat:

— Atunci . . . vei avea ce să lași ca moștenire!

LITERATURĂ ȘI ARTE.

X. Gralul românesc din Biharea în Ungaria.

Sub acest titlu, dl M. Pompiliu publică un articol în broșura din urmă a «Convorbirilor Literare». «Limba Românilor din Biharea, scrie autorul, e mai apropiată de gralul moldovenesc decât de cel muntenesc, deși unele modificări fonetice din Moldova, nu se găsesc la Români bihăreni. Așa de pildă trecerea labialei *b* în *bgh* și apoi în *gh* (ghine, alghină, boghi,) n'am întelnit-o; această labială se află în toate vorbele întocmai ca în limba literară. Dintre modificările dialectice la care este supusă consonanta *p*, se găsește în unele forme fasa *pty* (*pch*.) mai ales înainte de un *i* în diftong, astfel se dice *ptyatră* (*piatră*): *ptyer*

(*pier*); *ptyele* (*piele*); *ptyoă* (*pioă*); *ptycătura* (*picătura*). Nuanța *ch* ca în *luchi*, *pochi*, *săchi* (*săpi*), *adăchi* (*adăpi*), nu se află. *V* nu se schimbă în (*jie-vie*; *jin-vin*), ci se remâne curat, se, în unele sate se află trecut în *h*: *hin-vin*; *hină-vină*. De asemenea *ci* a remas în totul ca în limba literară și nu se află de fel plecat spre *ș* ca în Moldova: *șe-ce*, *șine-cine*. În sfârșit mai amintim de consonanta *f* care nu trece în *h* (*hie-fie*; *herbe-ferbe*; *hier-fier*), ci se roștește curată se, pe unele locuri, modificată în *ș* (*șerbe-ferbe*). Esaminând apoi fenomenele fonetice mai de căpătenie, incheie prin o culegere de cuvinte din gralul Românilor din Biharea. În aceeaș broșură găsim poesii de Ascanio și Andrei Bărseanu; un studiu istoric de dl A. D. Xenopol «Justiția sub fanarioți», altul de dl George Popovici (Mihai Vodă și moșnenii din Sularul) și continuarea lui «Don Quijote dela Mancha» trad. de S. G. Vergolici.

O broșură scrisă de dl inginer civil Const. S. Budean caută a dovedi, că dela Brăila la Iglita în Dobroglia (vechiul oraș Trosmis) a existat în timpul Romanilor un pod peste Dunăre. Stelpii acestui pod, după cum afirmă autorul, se mai simt și astăzi, dar suprafața apei a trecut cu vro doi metri peste ei.

Diaristic. Din Cernăuți se scrie, că clerul înalt împreună cu boerimea vră să inființeze un diar politic românesc în Cernăuți.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șcrii teatrale și musicale. Dl I. C. Ștăncescu este numit director general al teatrelor din București. În locul densusului, ca membru în comitet, s'a numit dl Gr. C. Cantacuzino. Dra Leria va sosi la București pela finele lui martie, unde apoi va da câteva reprezentațiuni.

Teatrul Național din București. Stagiunea, ni se scrie de acolo, s'apropie de sfârșit, căci au început beneficiile, cari la teatrele mari s'au șters de mult, dar la Teatrul Național din București se mai conservă. Anul acesta inse beneficiile nu izbutesc de fel, sala remâne mai totdeauna aproape golă. Causa este, că actorii își aleg pentru beneficiu niște piese, cari nu sînt de talia trupeii dramatice din București și cari prin urmare nu pot fi jucate bine; publicul, care cunoște acele piese, atât din străinătate, cât și din debutările artiștilor străini pe scena din București, știind că n'are să vedă decât niște încercări neizbutite, nu se duce la teatru, spre a nu-și strică iluziunile. Publicul ar vră să vedă piese originale noue; dar ce să faci, artiștii noștri vreu să debuteze cu sila tot în roluri celebre. Nu dice să nu se jöce și de aceste, b̄ este chiar de laudat zelul artiștilor noștri, că țin a se reprezintă și piese clasice; dar a desconsideră micul nostru repertoriu, a descuragiă pe puținii noștri autori dramatice, de sigur nu pöte fi misiunea primei noastre scene! Probă că publicul sprijinește repertoriul original, este trecutul de doi-trei ani, în care chiar piesele originale noue au atras lumea ărăș la Teatrul Național. Ne mirăm dar foarte, că 'n stagiunea această nu s'a reprezentat nici o piesă originală nouă, cu toate că direcțiunea anunțase la începutul stagiunii câteva.

Opera română la Iași. Trupa română de operă din București continuă reprezentațiunile sale în Iași. De curënd a jucat opera «Carmen» de G. Bizet; această, după cum aflăm din «Liberalul» n'a reușit de loc, a făcut un adevărat fiasco. Causa e dl Gebauer și numai dsa, de oră-ce a incredințat rolul «Carmen» trei, Mely, a căreia voce e neformată, necultivată de ajuns și care pe lângă această mai are

și desavantajul de a se desconcentra cu mare ușurință. Dnii Gabrielescu și Teodorescu au cântat frumos. Dl Cairetti a fost destul de bun. Dna Odisean de asemenea a fost cât se poate de bine. «Trovatore» a fost un nou succes pentru trupa română.

✕ **Dra Irena de Vladaia**, tinera cântăreță română, s'a angajat la «Opera Comică» din Paris. Diarul «Le Temps» anunțând acésta, scrie următoarele: «In urma audițiunii anunțate, dl Carvalho a angajat, in condițiuni strălucite pe dra Irena de Vladaia. Tinera cântăreță română a cântat inaintea dlor Carvalho, Gaudemart și Armand Gouzien o arie din Lakmé, una din Mireille și una din Mignon. Auditorul a aplaudat-o mult și directorul operei comice a tratat îndată cu frumoasa și escelenta cântăreță». Luând act cu bucurie de acest succes, totodată nu ne putem ascunde intristarea, că și acésta cântăreță română, întocmai ca dsoarele Teodorini și Leria, trebuie să refugieze in străinătate, in loc să illustreze scena română.

✓ **Corurile vocale** din *Cebza, Satulmic, Lugos*, și eventual *Bujor* s'au însinuat până acuma a participa la sêrbarea iubileului de 50 de ani al preoției P. SS. P. episcop Popasu. Se așteptă respunsul și celorlalte coruri, pentru-ca apoi să se pōtă luă dispozițiunile corespundătoare. — *Reuniunea de cântări a plugarilor români din Câmpeni* va ține adunarea sa generală duminică in 15 27 martie.

CE E NOU?

Sciri personale. ✕ *Principesa Alina Stirbey* a dăruit scerțiunii centrale a Societății pentru învățătura poporului român din București, imobilul seu din București, strada Stirbey-Vodă, de o valōre de peste 200.000 lei. ✕ *Esc. Sa mitropolitul Vancea și Il Sa episcopul Mihailji* au fost primiți in săptămâna trecută in audiență de către Maj. Sa regele in palatul din Buda. — *Colonelul Teodor Seracin*, comandantul regimentului de infanterie nr. 41, a fost distins cu crucea de comptur al ordinului Francisc Iosif I. ✕ *Dl dr. Aurel Babeș*, profesor de chimie in București, a fost numit șef dirigent al laboratorului de chimie in Craiova. ✕ *Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul* a fost primit in audiență de către Maj. Sa. ✕ *Dl dr. Victor Pașcilor* va incepe cursul ce i s'a incredințat la facultatea de medicină din București.

✕ **Iubileul episcopului Popasu.** Sêrbarea va începe duminică in 24 aprilie n. după mieđădi la 4 ore cu vecernie. Sêra iluminare, conduct de făclii, purtând făclile deputații șinodali și cetățeni de frunte din oraș și din diecesă; un deputat sinodal va salută pe iubilat prin o cuvântare, corul va cântă o cântare ocașională și alte cântări, êr din 5 in 5 minute vor bubui trêscuri. Luni dimineța la 5 ore se vor descărcă 24 de trêscuri și se va face un revel cu musică pe stradele de frunte. La 9 ore liturghie festivă, cu cuvântări in numele clerului diecesan. Apoi presintarea deputațiunilor, in reședința episcopescă. La 2 ore banchet. Sêra la 8 concert și bal. Se va face și o monetă de bronz comemorativă. Dl Zacharie Boiu a scris testul cântării festice, êr dl G. Dima musica aceleia.

✓ **Regele și regina României in Berlin.** Dilele trecute s'a sêrbat la Berlin anul al 90-le al vieții împêratului Vilelm. Cu ocașiunea acésta s'au arangiat niște festivități, de cari Berlinul nici odată n'a vêdut. Ôspeți innalți străini, demnitari din imperiu și o populațiune imensă a luat parte. Intre ôspeți au fost și regele și regina României, cari au fost fōrte distinși. Când lumea innaltă s'a adunat la serată, după-

impêratul a urmat regina României de braț cu regele Saxoniei, apoi regele României de braț cu soția moștenitorului de tron. In sală regina României ședū îndată la stânga împêratului. La iubileul împêratului regina României (Carmen Sylva) a dus un dar poetic, o poemă d'o 1000 de versuri, in cari se cântă faptele mai insêmnate ale bêtrânului împêrat. Conducătorii festivității din Berlin credeau, că ar fi bine, decă poesia se va delamă ca prolog la represintățiunea teatrală festivă: inse regina nu se invoi, ea dișe, că totă bucuria i s'ar zădărnici, decă nu ar predă ea poesia in pesōnă împêratului. Carmen Sylva a scris ênsaș poesia pe hârtie albă de pergament impodobită cu flori de vinețele uscate și legate cu panglice albastre.

Conferinte literare. ✕ *La Ateneul din București* dl Panu a vorbit despre «Estetica Positivă», d'l A. Eustațiu «Despre păduri din punctul de vedere economic». ✕ *In societatea Unirea* a studenților universitari din București dl Stavri Predescu a ținut o conferință despre «Rolul femeii in societate». ✕ *In cercul studiilor sociale* din București, dl Const. Mille a vorbit despre «Rolul Comunei din Paris in mișcarea proletariatului modern».

✕ **Institute de credit și economii** *Furnica*, cassă de economii, societate pe acții in Făgăraș, va ține a treia adunare generală a sa in 21 aprilie n. Profitul curat al acéștui institut in anul trecut a fost 3,574 fl. 17 cr. ✕ *Institutul de credit din S. Sebeș* va ține adunare generală constituantă la 8/20 aprilie.

Blana lui Don Juan. Baritonistul Lassalle al operei mari din Paris va întreprinde in luna lui aprilie viitor o turnată la Pesta și la Praga spre a da acolo câteva represintățiuni. Abonatele operei parisiane cari admir talentul artistului, au organizat o colecță publică cu scop de a cumpêră o blană prețioasă pe care vor oferi-o adoratului cântăreț. Dōmnele amătore au și comandat la Petersburg trebuințioșele piei de samur, cari costă bagatela sumă de patru mii ruble. Dar fiind-că până acum contribuțiunile voluntare n'au produs decăt cinci mii de franci, aristocratele parisiane trebuie să mai continue a colecță ca să nu mōră de frig baritonul Lassalle in călătoria sa in Ungaria și Boemia in luna lui aprilie. O jună ducēsă a contribuit pentru acest scop filantropic cu suma de cinci sute de franci.

Batista Desdemonei. Dl Ricordi, editorul operei lui Verdi «Otello» a cerut favōrea d'a oferi artistei care jōcă rolul Desdemonei, dōmnei Pantaleoni, renumita batistă fatală. Acésta batistă este un cap d'operă de cusătorie: un pătrat de giupure in mărime de 30 centimetri, brodată in aur și mêtasă pistriță. Cele mai renumite doue cusătorese ale Milanului au lucrat la brodării in timp de șese luni. Spre a puté aprecia fineța lucrului, trebuie să se serve cineva d'o lupă (o sticlă măritōre;) atunci va recunōșce portretele lui Verdi și lui Buito, esecutate in picături neviđibile unui ochiu nearmat. La mijlocul batistei se află brodate frunđe de sălcie formând numele «Desdemona». Batista, care represintă o mare valōre artistică, este espusă publicului in timpul țilei la garderoba dōmnei Pantaleoni.

Galanteria regelui Italiei. La 30 ianuarie regele Umberto ordonă, ca prânzul să nu se serve ca de obicei in apartamentele reginei, ci in propria sa cameră; tot de-odată trimise la regina, informând-o că pentru astădi doreșce a prânzi singur in apartamentul seu. Când regele se află la mēsă cu adjutanții sei, îi întrebă suriđend, decă își pot inchipui motivul pentru care ordonase schimbarea localului pentru prânzul de astădi. După ce adjutanții rês-punseră negativ, regele le esplică: «Astădi e bal la

curte, precum știți; me prind p' o mie de lire in contra unei, că Regina și toate dăminele sale ș-au pus de dimineță p' erul in papilote și că ar fi desperate, decă ar fi silite a scote papilotele inainte d' a merge la bal. și acēsta ar fi trebuit să facă asistând la mēsa noastră». Sēra intr' adevēr toate dăminele curții se infățoșau in cea mai mare podobă a buclilor, și atunci regele dișe adjutanților sei: «Vedeți, domnilor, acēsta e meritul meu.»

O rochie de tarlatan verde. Societatea medicală «Hufeland» dela Berlin ține din când in când ședințe publice cu conferințe populare. In una din acēste ședințe profesorul dr. Riediger vorbiă despre un cas interesant de bolnăvire cauzată d' o rochie de tarlatan verde. In timpul lucrului, nu numai ea, ci și alte cusătorese ocupate in apropierea ei, băgaseră de sēmă un miros neplăcut și un gust greșos, precum și dureri de ochi manifestându-se printr' o dēsă și nevoluntară lacrimare. Pleópele inferióre ale pacientei se umflaseră treptat, și după trecerea de douē zile acea umflătură se întinse peste tot obrazul, acoperindu-i și gâtul și umerii. Acēste simptome morbóse erau insoțite de grēță, de sughiț, d' o greutate d' a respira și de atacuri de friguri. Analisa chimică a tarlatanului produse constatarea, că acea stofă verde conținea o cātățime de 13 și jumătate la sută de arsenic.

Limba mânășilor. In Paris e o nouă limbă la ordinea zilei, care permite inamoraților să se înțelégă in secret când se află in societate. Punēnd mânășă stângă pe cea dreptă, insemnăză: «da»; apucând cu mână stângă amēndouē mânășile, insemnăză: «nu»; mototolirea mânășei stānge, insemnăză indiferință; bătând cu amēndouē mânășile propria mână stāngă, insemnăză că-și dau intēlnire; intēndēnd cu gândire mânășile in lungine, insemnăză: «iubire nēschimbăciósă»; ora intēlnirii se face cunoscută, intēndēndu-se singuraticile degete ale mânășilor până ce se ajunge cifra; mânia se exprimă prin aceea, că se scote mânășă din mână stāngă și se încercă a o trage in mână dreptă; decă vrei să avertisezi de ceva sēu decă amenință un pericol, scoți mânășă și o intorci pe dos.

Știri scurte. *Congresul corpului dūlactic din România* se va ține in zilele de 30, 31 martie și 1 aprilie v. la Iași: in acest congres se va vorbi despre «Organizarea invēțământului secundar». *La Sucēra* s' a inaugurat o nouă societate romānescă sub numele «Clubul romān» societate de lectură și petrecere, care își propune a cultivă lectura, musica, teatrul de amatori, a arangia intēlniri sociale și a ține prelegeri publice. *La universitatea din Cernăuți* in semestrul de ărnă la facultatea teologică au fost inșiși 50 romāni, la cea juridică 31, la cea filosofică 7, ăr la cursul de farmacie 1, cu toți 89; numarul total al audītorilor a fost 249.

Necrológe. *Traian Metian*, medic de batalion clasa II, a încetat din viață la Bucureșci. *George Laslo*, president de tribunal in pensiune și avocat in Brașov, a reposat acolo la 8/20 martie, in etate de 60 ani. *Ioachim Blădar*, paroc gr. or. in Doelin, in Bănat, a murit la 11 martie, in etate de 73 ani. — *Ioan Popovici Popescu*, notar comunal in pensiune, a încetat din viață la 11 martie in Brașov, in etate de 66 ani. — *Simion Micloșina*, rigorosant in medicină la universitatea din Budapesta, a murit acolo la 20 l. c. in etate de 27 ani. *Ioan Condor*, pașoc gr. or. in Dăngău, in Ardeal, a murit la 26 februarie, in etate de 47 ani.

Ghicitóre de puncte.

De Sidonia Maior.

		A				
	1	●	1			
	2	●	●	2		
	3	●	●	●	3	
B	●	●	●	●	●	B
	4	●	●	●	●	4
	5	●	●	●	●	5
	6	●	●	●	●	6
		A				

Punctele A—A și B—B inlocuindu-se cu litere, să formeze numele unei țeri din Europa.

- 1—1 O literă din finea alfabetului.
- 2—2 Mai ales ierna ai trebuință de el.
- 3—3 Un organ al omului.
- 4—4 Membru la ospēț.
- 5—5 E însărcinată cu ducerea lui.
- 6—6 O literă.

Terminul de deslegare e 7 aprilie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte intre deslegători.

*

Deslegarea logogrifului din nr. 51:

Román
Otilia
Mac
Ardeal
Negru
Iov
Axacof
Indienii
Urs
Nero
Alpii.

Literele inițiale cetite de sus in jos ne dau titlul unei poesii: «România Jună»; ăr finalele cetite de jos in sus dau numele autorului: «Iosif Vulcan».

Deslegare bună primirăm dela dăminele și domnișórele: Cornelia Vancea, Stefania Pop, Letiția Medan, Lucreția Vrășmaș, Valeria Pop, Amalia Crișan și dela dl Petru Valea.

Premiul P'a dobândit dșóra Amalia Crișan.

Călindarul sēptemānei.

Ziua sēpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
	Dumineca 4 Ev. dela Marcu c 9, gl. 8.	
Duminecă	15 Mart. Agapiu	27 Rupert
Luni	16 Mart. Sabin	28 Malch
Martți	17 Alexie	29 Chiril
Mercuri	18 Par. Chiril	30 Guido
Joi	19 Mar. Crisant si Dare	31 Traugolt
Vineri	20 Sânti uciși in m.	1 Hugo
Sămbătă	21 Păr. Iacob	2 Francisc

AVIS!

Sēptemāna viitoare vom incepe să ne incassăm restanțele prin ramburse poștale; cei ce nu vreu să capete de acēste, grăbescă a-și refui datorria, căci noi numai cu abonamente plătite regulat inainte putem să susținem fóia.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto L'igel in Oradea-mare.